

PWYLLGOR CRAFFU ADDYSG

COFNODION Y CYFARFOD A GYNHALIWDYD YN NHŶ PENALLTA, YSTRAD MYNACH
AR DDYDD LLUN, 13 IONAWR 2020 AM 5.30PM.

YN BRESENNOL:

Y Cynghorydd T. Parry - Cadeirydd

Cynghorwyr:

A. Collis, W. David, A. Farina-Childs, B. Miles, J.E. Roberts, R. Saralis, J. Simmonds ac R. Whiting.

Cynghorydd B. Jones (Dirprwy Arweinydd ac Aelod Cabinet dros Addysg a Chyflawniad).

Ynghyd â:

R. Edmunds (Cyfarwyddwr Corfforaethol Addysg a Gwasanaethau Corfforaethol), C. Cole (Prif Swyddog Addysg), S. Richards (Pennaeth Cynllunio a Strategaeth Addysg), P. Warren (Arweinydd Strategol ar gyfer Gwella Ysgolion), J. Southcombe (Rheolwr Cyllid - Addysg, Dysgu Gydol Oes ac Ysgolion), S. Mutch (Rheolwr Blynyddoedd Cynnar), P. O'Neil (Uwch Reolwr Gwasanaeth Ieuenctid), M. Jacques (Swyddog Craffu) ac A. Dredge (Swyddog Gwasanaethau Pwyllgor).

Hefyd yn bresennol:

Aelodau Cyfetholedig: Mr D. Davies (Cymdeithas Llywodraethwyr Caerffili), Mr M. Barry a Mr R. Morgan (Rhieni-lywodraethwyr) a Mr M. Western (Cynrychiolydd Comisiwn Archesgobaeth ROC Caerdydd dros Addysg).

E. Pryce - Y Gwasanaeth Cyflawni Addysg (GCA)

1. YMDDIHEURIADAU DROS ABSENOLDEB

Derbyniwyd ymddiheuriadau am absenoldeb oddi wrth y Cynghorwyr C. Andrews (Is-gadeirydd), P.J. Bevan, S. Cook, D.T Hardacre, D. Havard, A.S. James, Mrs G.D. Oliver a Mrs P.J. Ireland a Ms J. Havard (NUT).

2. DATGANIADAU O FUDDIANT

Datganodd y Cynghorydd W. David fuddiant ar ddechrau'r cyfarfod mewn perthynas ag Eitem 8 ar yr agenda - Rheoli Perfformiad, caiff y manylion eu cofnodi gyda'r eitem briodol.

3. COFNODION - 5 Tachwedd 2019 a 9 Rhagfyr 2019

ROEDD COFNODION Y DDAU GYFARFOD WEDI'U HEPGOR O'R PECYN AGENDA A BYDDANT YN CAEL EU CYNNWYS YN Y CYFARFOD NESAF A DREFNWDYD AR GYFER 24 CHWFROR 2020, I'R PWYLLGOR EU CYMERADWYO.

4. I YSTYRIED UNRHYW FATER A GYFEIRIWDYD AT Y PWYLLGOR CRAFFU YN UNOL Â'R WEITHDREFN GALW I MEWN

Ni fu unrhyw fater a gyfeiriwyd at y Pwyllgor Craffu yn unol â'r weithdrefn galw i mewn.

5. BLAENRAGLEN WAITH Y PWYLLGOR CRAFFU DYSGU GYDOL OES

Cyflwynodd y Swyddog Craffu'r adroddiad a oedd yn amlinellu Blaenraglen Waith y Pwyllgor Craffu Addysg Gydol Oes drafft o fis Ionawr 2019 i fis Mehefin 2020. Gofynnwyd i Aelodau ystyried y rhaglen waith a gwneud unrhyw ddiwygiadau neu i gynnig unrhyw eitemau ychwanegol i'w cynnwys ar gyfer cyfarfodydd yn y dyfodol. Awgrymwyd y dylai'r strategaeth Addysg Heblaw yn yr Ysgol) gael ei threfnu ar gyfer y cyfarfod ar 24 Chwefror 2020, ac y dylai'r adroddiad ar Safonau Llyfrgelloedd sydd wedi'i amserlennu ar gyfer y cyfarfod hwnnw gael ei symud i'r cyfarfod ar 31 Mawrth 2020. Yn ogystal, bydd Cyfnod Allweddol 5 yn cael ei ychwanegu at y cyfarfod ar 31 Mawrth 2020. Gofynnodd un aelod am adroddiad mewn perthynas â Chytundebau Lefel Gwasanaeth (CLG) a fydd yn amlinellu'r ystod lawn o CLG sydd ag addysg a'r costau sy'n gysylltiedig â hynny i ysgolion. Awgrymwyd y dylai'r adroddiad hwn ddod gerbron y Pwyllgor fel eitem wybodaeth ar ddyddiad i'w gadarnhau.

Ar ôl ystyried a thrafod, cytunodd yr Aelodau'n unfrydol y dylai'r Flaenraglen Waith a atodir i'r adroddiad gael ei gyhoeddi ar wefan y Cyngor.

6. ADRODDIADAU CABINET

Ni chafodd unrhyw adroddiad Cabinet a restrwyd ar yr agenda eu galw ymlaen i'w trafod yn y cyfarfod.

ADRODDIADAU GAN SWYDDOGION

Ystyriwyd yr adroddiadau canlynol.

7. **PERFFORMIAD CYFNOD ALLWEDDOL 4 - RHAGFYR 2019**

Rhoddodd y Cadeirydd ganiatâd i'r eitem hon gael ei dwyn ymlaen ar yr agenda.

Cyflwynodd Mr E. Pryce o'r GCA yr adroddiad a oedd yn rhoi'r data terfynol a gyhoeddwyd ar 2019 i Aelodau mewn perthynas â Chyfnod Allweddol 4. Dywedodd fod Llywodraeth Cymru wedi bod yn datblygu trefniadau gwerthuso a gwella newydd i ddisodli rhannau o'r system atebolrwydd bresennol. Mae'r trefniadau hyn wedi'u llunio ar y cyd â chydweithwyr mewn ysgolion, Estyn, Llywodraeth Leol, consortia rhanbarthol, ac maent wedi ystyried ymchwil ryngwladol. Fe'u datblygwyd yn ofalus i sicrhau eu bod yn cyd-fynd â gwireddu'r cwricwlwm newydd a'r diwygiadau cysylltiedig ac yn eu cefnogi. Bydd y trefniadau newydd yn cefnogi'r nod o godi safonau, lleihau'r bwlch cyrhaeddiad a chyflwyno system addysg sy'n destun balchder cenedlaethol a hyder y cyhoedd.

Seilir y trefniadau ar bedair egwyddor allweddol sef, teg, cydlynol, cymesur a thryloyw a thros y tair blynedd nesaf, bydd rhaglen esblygol o ddatblygiadau yn y dyfodol, gan bontio rhwng y system bresennol a'r cynlluniau ar gyfer y dyfodol. Nododd yr Aelodau'r mesurau newydd, yn seiliedig ar sgoriau pwyntiau a gynlluniwyd i ddileu'r pwyslais hanesyddol ar fesur trothwy lefel 2 a'r ffocws cul ar ddysgwyr gradd C/D ar y ffin. Yn lle hynny, maent yn adlewyrchu cyfartaledd yr ysgol o sgoriau pwyntiau pob dysgwr unigol, yn hytrach na chanran sy'n cyrraedd lefel trothwy isaf. Cynhyrchwyd dogfen ganllaw ar gyfer adrodd yn erbyn y Trefniant Perfformiad Ysgol Cyfnod Allweddol 4 dros dro a ddechreuodd ym mis Medi 2019. Esboniwyd bod disgwyl i awdurdodau lleol a chonsortia rhanbarthol gefnogi ysgolion i wneud penderfyniadau priodol am eu cwricwlwm er mwyn osgoi culhau'r dewis i ddysgwyr.

Cyfeiriwyd yr Aelodau at baragraff 5.15 yn yr adroddiad sy'n nodi'r mesurau perfformiad dros dro sydd i gyd yn seiliedig ar sgoriau pwyntiau. O ran y Mesur 9 sydd wedi'i gapio, mae 3 maes/slot newydd wedi'u pennu, sef llythrennedd, rhifedd a gwyddoniaeth. Trafodwyd rhai enghreifftiau o'r math o gwestiynau y dylai ysgolion eu gofyn, wrth edrych ar y data a ddarparwyd. Bu'r Aelodau'n trafod y cymariaethau rhwng y dangosyddion allweddol ar gyfer Cymru gyfan a throsolwg rhanbarthol o berfformiad ar gyfer y mesurau interim newydd. Hefyd, trafodwyd gorolwg rhanbarthol o berfformiad ar gyfer Mesur 9 sydd wedi'i gapio yn unig, wedi'i rannu yn ôl Prydau Ysgol am Ddim ac fel arall. Nodwyd y bydd gwerthusiad ystyrion o'r canlyniadau ar lefel ysgolion unigol yn digwydd ar draws tymor yr Hydref mewn deialog rhwng awdurdodau lleol, GCA ac arweinwyr ysgolion. Bydd cymorth i ysgolion unigol hefyd yn parhau i gael ei ddarparu yn unol â'r system gategoreiddio genedlaethol.

Dyweddodd un aelod fod y tablau a nodir yn yr adroddiad yn ddefnyddiol iawn, ond roeddent yn mynegi pryderon ynglŷn â'r clwstwr ar waelod y tabl ym mharagraff 5.33. Cyngorodd swyddogion fod cyd-destun cyffredinol y tabl yn bwysig ac yn nodi a bod gan Ysgol Uwch Islwyn ac Ysgol Gyfun Sant Cenydd yn arbennig ganolfannau Anghenion Dysgu Ychwanegol yn eu hysgolion sy'n cwmpasu'r awdurdod cyfan.

Diolchodd y Cadeirydd i Mr Pryce am gyflwyno ei adroddiad ac am ymateb i gwestiynau a godwyd yn ystod y drafodaeth.

Yn dilyn ystyriaeth a thrafodaeth, cynigiwyd ac eiliwyd i gymeradwyo'r argymhelliad yn yr adroddiad. Drwy ddangos dwylo cytunwyd hyn yn unfrydol.

PENDERFYNWYD nodi cynnwys yr adroddiad.

8. RHEOLI PERFFORMIAD

Datganwyd buddiant gan y Cyngorydd W. David mewn perthynas â'r eitem hon gan fod ei ferch yn hawlio'r Cynnig Gofal Plant Teulu sy'n Gweithio. Cyngorodd y Swyddog Monitro fod hyn yn fuddiant personol nad yw'n rhagfarnlyd ac, oherwydd hynny, nid oedd yn ofynnol i'r Cyngorydd adael yr ystafell pan gyflwynwyd yr adroddiad, a gallai gymryd rhan yn y drafodaeth a'r bleidlais.

Cyflwynodd swyddogion o'r Adran Addysg yr adroddiad a chyflwyno cyflwyniad sy'n rhoi ffocws ar reoli perfformiad o fewn y Gyfadran Addysg. Mae'r proffil hwn yn cynnwys perfformiad canol-blwyddyn o 6 mis o ran Amcan Lles 1: Gwella Cyfleoedd Addysg i Bawb ar gyfer 2019-20 yn y Cynllun Lles Corfforaethol 5 mlynedd 2018-2023; cynnydd terfynol y Cynllun Gwella Gwasanaeth Addysg Ionawr - Rhagfyr 2019 a diweddariad hyd yma i'r Strategaeth Uchelgeisiau a Rennir.

Rhoddydwyd gwybod i'r Pwyllgor bod 8 maes gweithredu, sef 29 o gamau gweithredu o dan Amcan Lles 1, gyda 4 wedi'u cwblhau a'r lleill yn gwneud cynnydd da. Ceir aliniad clir rhwng camau gweithredu'r Amcan Lles a'r camau gweithredu hynny yn y Cynllun Gwella Gwasanaeth a'r Strategaeth Uchelgeisiau a Rennir.

Trafododd yr Aelodau Faes Gweithredu 1 - y nod i leihau effaith tlodi yn y blynyddoedd cynnar a'r cynnig gofal plant ar gyfer rhieni sy'n gweithio i blant 3-4 oed sydd rhan amser yn y Cyfnod Sylfaen. Nodwyd bod hyn wedi cynyddu mewn poblogrwydd, gyda chyfradd ymgeisio gyson uchel a niferoedd uchel o leoliadau yn arbed y rhieni yng Nghaerffili ar y cyfan cyfartaledd o £250,000 y mis. Eglurwyd o ran nifer y lleoliadau cynnig gofal plant, bod y ffigwr o 1096 yn cynrychioli cyfanswm nifer y lleoedd y tymor. Tua 85% yw cyfanswm y nifer sy'n bodloni'r galw presennol. Cyfeiriodd Aelod at Faes Gweithredu 5 - cefnogi dysgu sy'n galluogi cyfleoedd cyflogaeth i'r ifanc ac i oedolion a holodd pa mor ddibynnol yw'r awdurdod lleol ar gyllid Ewropeaidd. Dywedodd y swyddog fod risgiau'n gysylltiedig, ond mae'r cyllid presennol wedi'i warantu tan 2022. Mae cyflogadwyedd wedi bod mor llwyddiannus oherwydd y ffrydiau ariannu a dderbyniwyd a gobeithir y byddai Llywodraeth Cymru yn darparu cyllid ar gyfer

rhaglenni yn y dyfodol. Rhoddwyd eglurhad hefyd am nad oes terfyn oedran uchaf ar gyfer pobl sy'n cael eu cefnogi i gael gwaith gan y Rhaglen Pontydd i Waith.

Diolchodd y Cadeirydd i'r swyddogion am gyflwyno'r adroddiad a'r cyflwyniad ac am ymateb i gwestiynau a godwyd yn ystod y drafodaeth.

Yn dilyn ystyriaeth a thrafodaeth, cynigiwyd ac eiliwyd i gymeradwyo'r argymhelliad yn yr adroddiad.

PENDERFYNWYD nodi cynnwys yr adroddiad a'r cynnydd a wnaed.

9. BALANSAU YSGOLION - TROSOLWG

Cyflwynodd y Rheolwr Cyllid dros Addysg, Dysgu Gydol Oes ac Ysgolion yr adroddiad a roddodd drosolwg i Aelodau o sefyllfa balansau (cronfeydd wrth gefn) ysgolion ledled Cymru a diweddariad manylach ar sefyllfa ysgolion Caerffili. Bu newid sylweddol yn lefel balansau ysgolion dros y 5 mlynedd ariannol ddiwethaf (2014-15 i 2018-19). Mae yna hefyd ddarlun gwahanol iawn rhwng y sector cynradd ac uwchradd. Nodwyd bod y data a gynhwyswyd yn yr adroddiad yn ymwneud â blynyddoedd ariannol blaenorol yn unig.

Dywedwyd wrth y Pwyllgor fod Llywodraeth Cymru yn cyhoeddi data blynyddol (Hydref) ar gronfeydd yr ysgol a bod y wybodaeth ar gael ar eu gwefan - "Stats Cymru". Mae'r wybodaeth ddiweddaraf a gyhoeddwyd ar gyfer blwyddyn ariannol 2018-19 ac mae'r data hwn yn darparu ciplun o gronfeydd wrth gefn ysgolion ar 31ain Mawrth 2019 a nodir y manylion ym mharagraff 5.1.2 yn yr adroddiad a cheir crynodeb ohonynt yn Atodiad 1. Eglurwyd bod y sefyllfa ar gyfer Caerffili wedi'i gwyrddroi ychydig dros y cyfnod a nodwyd oherwydd yr anhawster a brofir gan Ysgol Uwchradd Cwmcarn a'r penderfyniad dilynol gan gorff llywodraethu'r ysgolion (27ain Mehefin 2016) i edrych i gau'r ysgol. Nodir manylion pellach ym mharagraff 5.2.1. yn yr adroddiad. Mae rhestr lawn o gronfeydd wrth gefn ysgolion Caerffili, ar 31ain Mawrth 2019, wedi'i gynnwys yn Atodiad 5 (mae hyn yn cynnwys manylion o'r 1af Ebrill 2017).

Trafododd yr Aelodau'r adroddiad ac roeddent yn falch o nodi bod cymaint o ysgolion yng Nghaerffili wedi gorffen gyda chyllideb gytbwys ar 31 Mawrth 2019. Dywedodd y swyddogion fod hyn yn ganlyniad i nifer o resymau, gan gynnwys lefelau cyllid grant, materion yn ymwneud â chynnal a chadw adeiladau, a bod amgylchiadau gwahanol i'r gwahanol ysgolion. Ychwanegodd fod y cydweithio a ffedereiddio ysgolion wedi bod o fudd i nifer o ysgolion yn ariannol ac mae angen parhau i fod yn rhagweithiol yn hyn o beth wrth symud ymlaen. O ran cyllid chweched dosbarth, esboniwyd mai Llywodraeth Cymru sy'n ei derbyn ac yn ei dyrannu.

Diolchodd y Cadeirydd i'r swyddog am gyflwyno'r adroddiad ac am ymateb i'r cwestiynau a godwyd yn ystod y ddadl.

Yn dilyn ystyriaeth a thrafodaeth, cynigiwyd ac eiliwyd i gymeradwyo'r argymhelliad yn yr adroddiad. Drwy ddangos dwylo cytunwyd hyn yn unfrydol.

PENDERFYNWYD nodi cynnwys yr adroddiad.

Daeth y cyfarfod i ben am 7.20pm.

Wedi'i gymeradwyo fel cofnod cywir, ac yn amodol ar unrhyw ddiwygiadau neu gywiriadau y cytunwyd arnynt a'u cofnodi yng nghofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 24ain Chwefror 2020, fe'u llofnodwyd gan y Cadeirydd.